

Evangelická teologická fakulta UK v Praze

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Bc. Veronika Bláhová

Název: Teologickoetické aspekty asistovaného suicida

Studijní obor: Křesťanská krizová a pastorační práce – diakonika

Oponent: ThDr. Pavel Keřkovský

Rok odevzdání: 2016

Autorka předložila stále aktuální a živé téma a pohlédla na něj z perspektivy teologické etiky. Konkrétně reagovala na celospolečenskou a zákonodárnou debatu ve Spolkové republice Německo, na etická stanoviska církevních tradic (ekumenicky GEKE a etické komise jedné římskokatolické nadace), étos povolání i na některá rozhodnutí soudů. Aplikovala tím taky získané znalosti, dovednosti a kompetence v oboru teologická etika, a to na téma, které se týká pastorační a krizové práce, sociálních a zdravotních oborů i člověka jako občana či blízké osoby. Po řadě prací, které se věnují eutanázii nebo tolik nerozlišují pojmosloví v této oblasti, dala prostor pro pojednání asistovaného suicida. Její úsilí, zájem a spolupráce byly nadstandardní. Stanovené cíle se jí podařilo naplnit a prokázala způsobilost napsat kvalifikační práci tohoto stupně. Větší počet stránek lze přičíst její péči a danému tématu.

Autorka použila relevantní literaturu, včetně několika cizojazyčných zdrojů. Za velmi cennou lze považovat skutečnost, že (1) vybrala teologickoetické aspekty z různých oblastí teologické etiky (označila oblasti jako individuální, meziosobní a sociální a nezapomněla na to, že se prolínají) a argumentační měřítko (principy, normy i postoje vzorce); dále (2) že se přihlásila k oboru a metodice, v rámci něhož práci psala; (3) že představila různé názory-argumentace týkající se této problematiky, pak s nimi pracovala a tím zohlednila rámeček plurality hodnocení.

Dobře působí jednotlivá shrnutí na konci kapitol. Závěr zdařile shrnuje hlavní aspekty a poskytuje názor autorky, k němuž došla.

K některým kritickým výhradám či poznámkám:

V poznámkách pod čarou se píše po „srov.“ tamtéž s malým písmenem. Stejně tak obor teologická etika. Např. na str. 17 nazvala princip „neškození“: je to její výraz/překlad pojmů

nonmaleficence nebo citovala? Stejná otázka směřuje na princip *beneficence*. Od str. 16 představuje etické principy podle Beauchampa a Childerese a označuje je jako principy prvního řádu: jedná se o její zhodnocení nebo pojetí oněch dvou autorů nebo převzala rozdělení z citovaného českého zdroje? Otázka se nabízí i proto, že pak na str. 20 správně poznamenává, že mají tyto principy své úskalí, že je potřeba je dále konkretizovat, zejména pro případy, kdy na sebe narážejí jejich hranice; ale právě protože vycházejí z plurality různých hodnotových přesvědčení, aby umožnily různá odůvodnění, označují se za „principy středního dosahu“; minimálně proto, že se postavení „prvního řádu či dosahu“ přenechá v pluralitě lidskoprávnímu principu lidské důstojnosti a z něj odvozovaných lidských práv. Tato kritická poznámka se rovněž týká opatrnosti při citování a dalším nereflektování a nepropojování zdrojů a jejich konstatování. A právě v diskusích spojených s tématem autorčiny práce hrají důrazy a pojetí zmíněných principů významnou roli, které pak vedou k rozdílným závěrům a důsledkům. Je taky velkou otázkou, zda lze napsat, že se tyto principy staly „podstatou morálního hodnocení v biomedicínské etice“ (viz str. 17). Zvláště teologická etika a její oblast biomedicínská etika by měla s tímto konstatováním značný problém.

V této souvislosti je možno ještě kriticky poznamenat, že i když velmi pěkně vymezila biomedicínskou etiku (tzn. bioetiku a lékařskou, resp. health care etiku dohromady) jako jednu ze součástí teologické etiky, jakoby na toto vymezení zapomněla při definování lékařské etiky (6.4.1, str. 137) dle prvního citovaného zdroje.

Možná by bývalo bylo lepší podkapitolu 2.3 Suicidium v Bibli postavit na hermeneutice dle exegetických pramenů biblistů a ne dle jednoho sekundárního zdroje. Na str. 33 píše, že se považuje v „křesťanském učení“ suicidium za „těžký hřích“ a „provinění proti prvnímu a pátému přikázání“: různé církevní tradice počítají přikázání různě a je otázkou, kolik z nich pracuje v pojmem těžký hřích...

Na základě uvedeného posouzení práci celkově **doporučuji k obhajobě** a hodnotím **A-výtečně**.

K možným otázkám pro diskusi při obhajobě:

- 1) *Jednou ze stěžejních křesťanských etických a mravních měřítek je víra a naděje ve věčný život: jak by objasnila jeho roli při úvahách o asistovaném suicidu?*